Bijlage 1. Advies directies GGD en VRZ

De afgelopen jaren is met veel inzet en toewijding toegewerkt naar het samenvoegen van GGD en VRZ, gezamenlijk gehuisvest in nieuwbouw Goes-West. Aanleiding voor deze ontwikkeling zijn de kwetsbaarheden bij beide organisaties in relatie tot de grote maatschappelijke opgaven, goed en aantrekkelijk werkgeverschap en huisvestingsvraagstukken bij beide organisaties. In april 2025 hebben de directies de opdracht gekregen van de algemeen besturen om via een gefaseerde aanpak toe te werken naar één gemeenschappelijke regeling GGD en VRZ, het samenvoegen van de ondersteunende diensten en gezamenlijke huisvesting in Goes-West. De achterliggende gedachte bij de gefaseerde aanpak was gaandeweg tot een zorgvuldig en in opbouw steeds diepgaandere uitwerking te komen en om zo de besturen en de raden in staat te stellen tussentijds bij te sturen.

Aanleiding
In lijn met de gefaseerde aanpak is inmiddels een helder beeld ontstaan op onder meer het cao- en rechtspositievraagstuk en de gezamenlijke huisvesting (voorlopig ontwerp). Dit beeld laat een grote afwijking zien van de financiële prognoses uit de businesscase van 2025 en laat een ander licht schijnen op het perspectief waarmee de directies in april 2025 op pad zijn gestuurd. Wij lichten dit toe.

Overwegingen
Uit het onderzoek naar het cao- en rechtspositievraagstuk is recentelijk naar voren gekomen dat het juridisch niet mogelijk is om voor de voorkeursvariant van gedeeltelijke harmonisatie van cao's en rechtsposities (voor alleen de ondersteunende diensten) te kiezen. Dit betekent dat ook de medewerkers uit de primaire processen van GGD naar een harmonisatiepakket zullen moeten overgaan en alle nieuwe medewerkers in deze processen onder de cao CAR-UWO zullen vallen. De eerder meegegeven bestuurlijke wens tot gedeeltelijke harmonisatie van alleen de ondersteunende diensten kan daardoor niet gevolgd worden. Dat leidt tot een verhoging van de structurele kosten tot maximaal € 2,7 miljoen op termijn (zoals ook aangegeven in het AB van 11 mei en in de bijlage in de presentatie aan de raden waar wij op uitnodiging zijn langs geweest). Dit is een aanzienlijke afwijking van businesscase van 2025.
Uit eerdere analyses is gebleken dat samenwerking tussen GGD en VRZ zonder organisatorische fusie tot één GR suboptimaal is, omdat dit naar verwachting niet leidt tot een toekomstbestendige versteviging van de ondersteunende processen. En dus niet tot voordeel voor de primaire processen.

Zonder organisatorische fusie is de noodzaak voor de gezamenlijke huisvesting weggevallen. Daarnaast zijn in het voorlopige ontwerp, de structurele kosten voor de gezamenlijke huisvesting aanzienlijk hoger dan eerder geraamd, namelijk € 48 miljoen hoger ten opzichte van de massastudie. Een aanzienlijk deel van het verschil wordt veroorzaakt door een grote stijging van de bouwkosten en de rente, die in april 2025 niet in die mate voorzien kon worden en mede het gevolg zijn van de geopolitieke ontwikkelingen van het afgelopen jaar.
Ook het aantal m2 is in het Programma van Eisen hoger geworden ten opzichte van de massastudie, onder ander als gevolg van de maatschappelijke netwerk- en crisisfunctie waaraan verdere invulling is gegeven. Daarnaast zijn in het voorlopig ontwerp meerdere facetten, als de technische inrichting en buitenruimte meegenomen. Dit is verklaarbaar in de vertaalslag van de massastudie naar het voorlopig ontwerp, maar leidt in combinatie met de andere kostenverhogende factoren tot een aanzienlijke afwijking op de businesscase.

Conclusie en advies
Uit de aangeleverde informatie blijkt duidelijk dat zowel de kosten voor huisvesting als de complexiteit van cao's en rechtsposities met daaruit voortvloeiende kosten substantieel hoger zijn dan in de eerdere businesscase. Beide directeuren hebben de DB'en van GGD en VRZ (d.d. 27 augustus 2026) mondeling aangegeven dat de balans tussen kosten en maatschappelijke baten niet meer in verhouding staat. Daarbij hebben de beide directeuren de DB'en het advies gegeven om het traject tot samenvoeging te heroverwegen en voorgesteld om dit ook aan beide AB'en voor te leggen.

Tot slot
Dit neemt niet weg dat de kwetsbaarheden en de noodzaak om beide organisaties te versterken nu en in toekomst blijven bestaan. Dat geldt eveneens voor de huisvestings- en renovatieopgave van beide organisaties en de arbeidsmarktkrapte. Wij verzoeken de besturen om samen met de beide organisaties te blijven werken aan een duurzame oplossing om de publieke taken op het gebied van veiligheid en gezondheid voor de Zeeuwse burgers te blijven borgen, nu en in de toekomst.

Hoogachtend,

Ida Ouweneel
Directeur Publieke Gezondheid Zeeland

Joke Gaemers
Directeur Veiligheidsregio Zeeland